

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Dolní Slivno, okres Mladá Boleslav

294 78 Dolní Slivno 40

Identifikátor školy: 600 047 159

Termín konání orientační a tematické inspekce: 2. - 4. duben 2002

Čj.	031 85/2002-5183
Signatura	oc4cv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V Základní škole Dolní Slivno, okres Mladá Boleslav se vzdělává celkem 138 žáků. Škola je umístěna ve dvou budovách. 66 žáků prvního až čtvrtého ročníku navštěvuje školu v Horním Slivně, 72 žáci pátého až devátého ročníku v Dolním Slivně. Žádný z žáků nemá cizí státní příslušnost. Ve škole pracuje dvanáct pedagogických pracovníků. Součástí školy je školní družina a dvě výdejny školní jídelny. Škola není v právní subjektivitě. Ředitelka byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení v roce 2000. Zvoleným vzdělávacím programem se stala *Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22*.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk (první a druhý stupeň ZŠ)

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Členění předmětu na jednotlivé části je v souladu s doporučeními vzdělávacího programu. Kontinuita výuky je zabezpečována jednotlivými učiteli postupujícími se třídou, projednáváním v metodickém sdružení a kabinetu českého jazyka, dále zpracováním tematických plánů. Kontrolou zápisů v třídních knihách školního roku 2000/2001 byly zjištěny určité nedostatky v plnění osnov. V pátém ročníku nebyly zcela respektovány úpravy a doplňky zvoleného vzdělávacího programu tím, že bylo vyučovány např. druhy a skloňování číslovek (33. týden) a přípony adjektiv -ský a -ší (13. týden), které byly výše zmíněnými doplňky zařazeny do vyššího ročníku. Příprava na jednotlivé hodiny byla po věcné i metodické stránce promyšlená, méně vzali vyučující v úvahu využití pomůcek (pouze jedenkrát byla funkčně využita videoukázka), či zadávání kvalitativně odlišných úkolů žákům se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Pouze někteří učitelé a zatím v menší míře pracují s výukovými počítačovými programy. *Plánování a příprava měly celkově průměrnou úroveň.*

Personální podmínky výuky jsou pouze vyhovující. Na prvním stupni zabezpečují výuku českého jazyka učitelky se středoškolským či nedokončeným vysokoškolským vzděláním, na druhém stupni je 25 % vyučovaných hodin zabezpečeno vyučující s úplnou kvalifikací, 75 % hodin učitelkou s vysokoškolským vzděláním pro první stupeň. Absence vysokoškolského vzdělání neovlivnila negativně výuku.

Prostorové i materiální podmínky byly na velmi dobré úrovni, všechny učebny působily podnětným a estetickým dojmem. Také psychohygienické zásady byly dodržovány (pohybové a herní relaxace, zařazování soutěží, možnost pracovat individuálním tempem apod.). *Podmínky celkově byly na průměrné úrovni.*

V organizaci, metodách a formách práce byla negativní a pozitivní zjištění zhruba v rovnováze. V polovině sledovaných hodin převažovala frontální výuka, která vedla k nižší efektivitě vyučování. Byl dáván větší důraz na pasivní předávání poznatků, jedinou aktivizující pobídkou byl řízený rozhovor. V žádné hodině nebyla výuka diferencována. Jen v dílčích částech sledovaných hodin byly zařazovány kooperativní metody práce, samostatná práce, nácvik nového učiva. V jedné třetině sledovaných hodin převažoval činnostní styl práce a byly zařazovány postupy, v nichž mohli žáci využívat vlastních zkušeností, byli aktivní, spolupodíleli se na efektivním nácviku dovedností. V těchto hodinách byly po žácích požadovány mluvní projevy. Pozitivním jevem bylo zařazování výchovných emotivních prvků zvláště v literární výchově a slohu.

S motivací pracovali vyučující různě. Někteří žáky nemotivovali, jiní funkčně dokázali využít

vstupní i průběžnou motivaci. Ze zápisů v žákovských knížkách vyplynulo, že jsou žáci často klasifikováni, spíše převažovalo pozitivní hodnocení, pouze v ojedinělých případech nastala kumulace špatných známek. Žákovské sešity jsou průběžně opravovány. Většina vyučujících využívala jako motivaci pozitivní ohodnocení výkonu žáka. V některých hodinách byli žáci vedeni k sebehodnocení. *Také v oblasti motivace a hodnocení byla pozitivní a negativní zjištění téměř v rovnováze.*

Interakce učitel - žák se vyznačovala ze strany učitelů vlídností a pochopením, na prvním stupni empatií. Žáci respektovali a dodržovali dohodnutá pravidla chování a jednání. V několika sledovaných hodinách (především slohu a literární výchovy) učitelé vytvořili prostor pro diskusi a výměnu názorů. Žáci vesměs projevovali kladný vztah k výuce. Verbální projev učitelek byl převážně kultivovaný. *Komunikace a interakce byly na velmi dobré úrovni.*

Kvalita výuky českého jazyka na prvním i druhém stupni byla celkově na průměrné úrovni.

Matematika (první a druhý stupeň)

Na prvním stupni odpovídá týdenní hodinová dotace předmětu učebnímu plánu, v šesté až deváté třídě stanovila ředitelka pro výuku předmětu čtyři hodiny týdně. Časově-tematické plány jsou vyučujícími zpracovány na různé úrovni. Většinou mají formu časových a rámcových přehledů hlavních tematických celků učiva. Na prvním stupni těsně navazují na obsah učebnic a pracovních sešitů. Není v nich zřejmé rozlišení základního a rozšiřujícího, popř. dalšího učiva. V ojedinělých případech tak došlo k překročení rámce učebních osnov. Na druhém stupni je učební látka probírána v souladu s osnovami. Aktuální příprava vyučujících měla většinou velmi dobrou úroveň. *Celková úroveň plánování a přípravy byla průměrná.*

Hospitace se uskutečnily v osmi třídách. Žádná z pěti učitelek nemá předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro vyučování předmětu na příslušném stupni základní školy. Tato skutečnost však neměla ve větší míře negativní vliv na kvalitu výuky.

Škola nemá odbornou pracovník k výuce matematiky. Základní technicko-hygienické podmínky ve třídách vyhovovaly. Učitelky měly k dispozici pro práci se žáky různé typy učebnic, sbírek, nástěnné přehledy učiva a další příklady připravené na tabuli nebo kopírovaných pracovních listech. Didaktická technika ani počítačová učebna nebyly k výuce použity. *Materiální podmínky k výuce byly průměrné.*

Ke společným pozitivním zjištěním v oblasti psychohygienických podmínek výuky patří především fakt, že se vyučujícím podařilo vytvořit ve třídách příjemné prostředí a vhodnou pracovní atmosféru. Před samostatným procvičováním látky bylo učivo řádně vysvětleno, učitelky se přesvědčovaly, zda žáci všemu rozumějí, poskytovaly jim dostatek času k vypracování uloženého úkolu a v případě potřeby také individuální pomoc. *Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré.*

Rozdíly mezi vyučujícími byly především v pojetí činnostního vyučování. Ve velmi dobrých hodinách se všem žákům dostávalo množství podnětů k rozvoji samostatného myšlení (např. vyžadováním zdůvodnění postupu výpočtu, využíváním alternativních možností řešení, kombinačními úlohami, vyhledáváním vzájemných vztahů a souvislostí), tvořivosti a zdravého sebevědomí. K dílčím pozitivům některých hodin ještě patřily: cílevědomá diferenciací nároků jak na žáky s vývojovými poruchami učení, tak na bystřejší počtáře; využívání mezipředmětových vztahů; vedení žáků k samostatnému vyhledávání informací; různé formy pohybové relaxace.

Ke společným znakům průměrných hodin patřily především: málo efektivní práce vyučujících s jedním žákem u tabule a monotónní obsahová i formální stavba hodiny (převaha písemného

procvičování stejného typu úloh bez možnosti jakékoli formy relaxace). Dílčí negativa potom spočívala v malém důrazu na objasnění využití učiva v praxi či v dalším studiu, v chybějící diferenciaci obtížnosti příkladů zadaných především rychlejšími žákům, v málo efektivní zpětné vazbě (na pouhé sluchové vjemy nestačili pomalejší žáci reagovat, natož ještě aktivně opravovat chyby), spojené se stručným hodnocením ihned po dokončení úkolu.

Cíl výuky převážně spočíval v opakování, procvičování a rozšiřování učiva probraného v předcházejících hodinách. Z vyučovacích metod převládaly řízený rozhovor se žáky a samostatné procvičování učiva. V organizaci výuky převažovala práce s celou třídou. Pouze jednou byl zaznamenán neefektivní postup, převažovala práce učitelky s jedním žákem u tabule. Většina ze sledovaných hodin se vyznačovala logickou návazností jednotlivých částí, systémem, přiměřeným tempem, aktivní činností žáků. Ke skupinové práci byli žáci rozděleni v polovině hospitovaných hodin. Pouze v jedné z nich však charakter zadaného úkolu vyhovoval požadavkům tohoto způsobu organizace práce. *Oblast organizace, metod a forem výuky byla celkově velmi dobrá.*

K motivaci žáků v úvodní části hodin učitelky používaly oznámení programu výuky, méně často jejího cíle. K dalším motivačním činitelům patřily na prvním stupni didaktické hry, ve vyšších ročnících pozitivní klasifikace samostatné práce žáků, která je součástí dlouhodobého motivačního systému. Samozřejmostí byla ve všech třídách průběžná pochvala. Dostačující počet známek je zapsán také v žákovských knížkách žáků prvního stupně. Ve dvou hodinách byli žáci vhodným způsobem vedeni k hodnocení jak vlastní práce, tak i práce spolužáků. Ojedinele se objevovalo neformální celkové hodnocení práce třídy v závěru vyučování. *Motivace a hodnocení měly celkově velmi dobrou úroveň.*

Úroveň komunikativních dovedností žáků byla ovlivněna různou mírou požadavků vyučujících na formální i obsahovou stránku odpovědí žáků. Jen v některých hodinách měli žáci příležitost obhájit a vysvětlit svá řešení formou delšího slovního projevu. Většinou se však jednalo o odpovědi vyjádřené jedním slovem nebo velmi krátkou větou. U tabule žáci pracovali většinou bez vlastního komentáře. V oblasti interakcí byla zjištěna, v souvislosti s velmi dobrými psychohygienickými podmínkami výuky, četná pozitiva. Žáci mají ke svým učitelům důvěru, nebojí se přiznat chybu a požádat o pomoc, dodržují stanovená pravidla chování. Ke vzájemné spolupráci měli žáci příležitost ve čtyřech hodinách. Všechny učitelky mají k žákům velmi pěkný vztah, jsou tolerantní k jejich chybám, trpělivé, taktní v jednání, jdou žákům příkladem ve společenském vystupování. Jejich verbální i neverbální komunikace byla velmi dobrá. *Oblast komunikace a interakce se vyznačovala rovnováhou pozitivních a negativních zjištění.*

Výuka předmětu měla ve sledovaných hodinách celkově velmi dobrou úroveň.

Anglický jazyk

Časová dotace předmětu koresponduje s učebním plánem, předmět je v osmém a devátém ročníku podporován volitelnou konverzací. Kontrola souladu obsahu učiva s učebními osnovami je velmi obtížná vzhledem k nekonkrétním zápisům probíraného učiva (např. lekce 21.) v některých třídních knihách a ojedinělému nedodržování tematických plánů. Rovněž zachování kontinuity výuky je vzhledem k nesyrovému využívání učebnic problematické (různé druhy učenic, chybí návaznost, využívány zastaralé učebnice). Bezprostřední příprava na výuku byla dobrá, méně promyšlená v oblasti volby tvořivých metod a forem práce. *Celkově mělo plánování a příprava průměrnou úroveň.*

Výuku zabezpečují dvě vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti požadované příslušnou právní normou a jedna vyučující s pedagogickou způsobilostí. Absence pedagogické nezpůsobilosti v menší míře negativně ovlivňovala kvalitu výuky.

Odborná jazyková pracovna ve škole zřízena není, výuka probíhá většinou v kmenových třídách, které nejsou pro výuku anglického jazyka podnětné. Využití audiotechniky nebylo v některých hodinách zcela efektivní, naopak zařazení videotechniky a práce s počítačovým programem bylo účelné a zvyšovalo pozornost žáků. Vybavení předmětu učebnicemi a slovníky vykazuje rezervy.

Prostor některých učeben, jejich vybavení a uspořádání žakovských stolků neumožňovaly zařazení kvalitní přímé relaxace. Frontální způsob výuky s dominancí vyučujících, volba spíše pasivních metod práce, absence kooperativních technik, chybějící diferenciací, méně časté střídání činností a výkladový způsob výuky s předkládáním hotových informací a nízkým zařazením herních, soutěživých či dramatických prvků negativně ovlivňovaly efektivitu, organizaci a psychohygienické podmínky výuky. Filozofii předmětu odpovídalo činnostní a komunikativní pojetí výuky ve čtvrtém ročníku. Práce se žáky se specifickými poruchami učení nebyla ve sledovaných hodinách patrná. *Materiální, personální a psychohygienické podmínky i organizace, metody a formy práce vykazovaly negativa a pozitiva téměř v rovnováze.*

Účelná vstupní motivace byla zaznamenána jen v některých hodinách, průběžná motivace a časté kladné hodnocení žáků v průběhu výuky byly součástí všech hodin. Aktualizace učiva a využití žakovských dovedností (hra na kytaru) v části hodin podněcovaly zájem žáků o výuku. Nevhodné bylo využití učebnic s dnes již nereálnými texty. Hodnocení vyučujícími bylo přiměřené. Účinnost zpětné vazby nebyla některými vyučujícími doceňována (orientace na bystřejší žáky), stejně jako podpora sebehodnocení žáků. Většinu hodin chybělo závěrečné shrnutí a kvalitní zhodnocení učiva. *Motivace a hodnocení byly na průměrné úrovni.*

Vyjma čtvrtého ročníku nebyl dán žákům potřebný prostor pro rozvoj jejich komunikativních schopností (malá důslednost vyučujících, časté neefektivní překlady, pasivní přijímání informací). Žáci odpovídali jednoslovně, vyučujícím se nedařilo navázat cizojazyčný dialog, komunikace často probíhala v českém jazyce. Dohodnutá pravidla jednání byla v průběhu výuky vzájemně respektována. *V oblasti komunikace byla negativa a pozitiva v rovnováze.*

Sledovaná výuka anglického jazyka měla ve všech oblastech pozitiva i negativa v rovnováze.

Prvouka

Plánování a časová dotace výuky odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu, učební osnovy jsou plněny. Časové a tematické plány zabezpečují kontinuitu výuky, zahrnují časté vycházky, průběžně jsou aktualizovány. Sledované hodiny byly velmi dobře připravené a promyšlené, s logickou stavbou a věcnou návazností. *Plánování a příprava, stejně tak podmínky výuky byly na velmi dobré úrovni.*

Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou svým vybavením pro výuku předmětu velmi podnětné (nástěnné tabule, obrazy, odborné knížky, atlasy). Velké množství použitého didaktického materiálu v průběhu hodin zvyšovalo aktivitu a zájem žáků o výuku. Audiovizuální a výpočetní technika využita nebyla.

Vyučující dbali na dodržování psychohygienických zásad výuky. Změny pracovního tempa, práce na koberci, zařazování aktivizujících, tvořivých a kooperativních prvků zvyšovaly soustředěnost a zájem žáků.

Výukové cíle hodin byly jasně stanovené, přiměřené věku žáků. V metodách práce dominoval většinou dobře vedený řízený rozhovor s promyšleným využitím problémových otázek tak, aby žáci vyvozovali nové poznatky na základě vlastních zkušeností. Frontální práci střídal samostatná nebo skupinová práce žáků. Aktualizace učiva a využití mezipředmětových vztahů

zvyšovaly efektivitu hodin. Kladem hodin byla práce s dalšími zdroji informací (encyklopedie, přírodniny, doplňkové materiály pro samostatnou práci). Negativem menší části hodin bylo předávání nadměrného množství informací encyklopedického charakteru žákům bez jejich aktivní účasti. *Metody a formy práce měly nadprůměrnou úroveň.*

V průběhu hodin byl zájem žáků o práci posilován pochvalou. Při hodnocení práce žáků se vyučující zaměřovali na pozitivní stránky, převažovala častá povzbuzení. Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založeny na vzájemné důvěře a respektu. Žákům byl většinou dán dostatečný prostor pro diskusi a vyjádření názoru. *Také v motivaci a hodnocení i ve vzájemné komunikaci převažovala pozitivní zjištění.*

Celkově měla výuka prvouky ve sledovaných hodinách nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání českého a anglického jazyka byla hodnocena jako průměrná, kvalita výuky matematiky a prvouky jako velmi dobrá. Celkově bylo sledované vzdělávání na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy byla jmenována do funkce na základě konkursu Školským úřadem v Mladé Boleslavi dne 19. června 2000 s platností od 1. srpna 2000. Jako podklad pro konkurzní řízení vypracovala *Koncepci rozvoje školy*, ve které zúročila jak detailní znalosti podmínek práce školy (12 let zde pracovala jako učitelka a později i jako zástupkyně ředitele), tak své zkušenosti ze života na vesnici. Materiál obsahuje hlavní strategické cíle zejména pro oblasti personální, výchovně-vzdělávací, materiálně-technické a spolupráce školy s rodiči, zřizovatelem a dalšími subjekty. Z inspekčních zjištění vyplývá, že se ředitelce podařilo během dvou let značnou část původních vizí realizovat. Pedagogický sbor je stabilizovaný a věkově vyvážený. Materiální a technické vybavení školy je na standardní úrovni, daří se spolupráce se zřizovatelem a dalšími obcemi, ze kterých žáci dojíždějí do školy. Školou iniciované založení rady školy nebylo ze strany rodičů akceptováno. Nenaplněny zůstaly některé další výhledové cíle týkající se zlepšení jak spolupráce školy s veřejností tak i materiálně-technických podmínek.

Rámcový celoroční plán práce školy má formu *Informací o školním roce*. Materiál obsahuje, kromě základních údajů o škole a její organizaci během nového školního roku, také informace o vzdělávacím programu, o činnosti školní družiny a podrobný přehled připravovaných akcí z oblasti mimoškolních aktivit školy. Ze zápisů z pedagogických rad a z pracovních porad je zřejmé, jak jsou tyto úkoly dále podrobně rozpracovány a jejich splnění vyhodnocováno. Operativní plánování je doloženo týdenními plány (*Přehled akcí v týdnu*) a přehledem zastupování chybějících učitelů.

Ředitelka školy upravila základní učební plán druhého stupně do čtyřletého cyklu tak, že plán respektuje doporučené počty hodin. Potřeby a zájmy žáků sedmého až devátého ročníku jsou uspokojeny nabídkou osmi volitelných předmětů, žákům pátého a šestého ročníku je nabídnut nepovinný předmět informatika. Zcela nadstandardní je nabídka šesti zájmových kroužků ve školní družině. Škola organizuje lyžařské kurzy, školy v přírodě a celou řadu akcí kulturního a sportovního charakteru. Péče školy o sedmnáct žáků se specifickými poruchami učení je

zajištěna především ambulantními návštěvami pod vedením odborně připravených učitelek. Individuální vzdělávací plány nejsou vypracovány pro všechny žáky vzhledem k tomu, že škola pro ně neuplatňuje požadavek na zvýšený finanční normativ.

Program primární prevence nežádoucích společenských jevů je vypracován v intencích příslušných metodických pokynů MŠMT ČR. Je podpořen celkově pozitivním sociálním klimatem školy, u části vyučujících vyučovacími metodami, které žákům umožňují vzájemně komunikovat a spolupracovat.

Úroveň plánování je celkově velmi dobrá.

Organizování

Organizační struktura odpovídá výše uvedeným koncepčním záměrům a velikosti školy. Ředitelka bezprostředně řídí všechny pracovníky školy. Nejmenovala svého zástupce. Ustanovila pouze třídní učitele, vedoucí předmětových kabinetů a operativně během inspekce vedoucí vychovatelku školní družiny. Pracovní náplně a kompetence všech pracovníků jsou stanoveny v intencích *Zákoníku práce a Pracovního řádu MŠMT ČR pro pracovníky škol a školských zařízení* a dále rozpracovány dle podmínek školy formou vnitřních předpisů a řádů. Tyto materiály jsou velmi dobré jak po obsahové, tak po formální stránce.

Z povinné dokumentace školy, která zásadním způsobem upravuje nebo dokládá průběh vlastní výchovně-vzdělávací práce školy, byly kontrolovány:

a) *Řád školy*, který kromě ustanovení předepsaných vyhláškou o základní škole obsahuje i práva žáků vycházející z *Mezinárodní úmluvy o právech dítěte* a dále doplněná *Pravidly dobrého soužití*. Pozitivním jevem je spolupráce samotných žáků na sestavení těchto pravidel.

b) *Rozvrh hodin* je sestaven dle zásad uvedených ve vyhlášce o základní škole. Z důvodu špatné dopravní obslužnosti žáků vydalo MŠMT ČR souhlas s úpravou režimu vyučovacího dne - krácení malých přestávek (viz výčet dokladů). Vzhledem k malému počtu žáků v šestém ročníku požádala ředitelka Okresní úřad - referát školství o výjimku v organizaci školy. Žáci 6. a 5. ročníku se společně učí předměty výrazně výchovného charakteru a cizí jazyky, další předměty především naukového charakteru jsou vyučovány v každém ročníku zvlášť. Řazení předmětů většinou odpovídá zásadám psychohygieny učení.

c) *Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků* jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Ředitelka byla upozorněna na formální chyby v jejich vyplňování.

d) *Osobní dokumentace žáků s vývojovými poruchami učení* je pečlivě vedena. Mlčenlivost o těchto údajích je zajištěna.

e) *Zápisy ze schůzí pedagogické rady* svědčí o promyšlené přípravě a věcném jednání.

Rozhodnutí ředitelky školy o odkladu povinné školní docházky jsou vypracována v souladu s příslušnými právními normami.

Vnitřní informační systém školy má velmi dobrou úroveň. Aktuální informace jsou předávány pracovníkům v rámci denního pracovního styku a pravidelných porad. Všechny důležité materiály jsou zaměstnancům k dispozici na nástěnce ve sborovně. Žákům se informace dostávají běžnou formou od vyučujících, třídních učitelů nebo jsou rovněž zveřejněny na nástěnkách. Výchovná poradkyně, která je hlavním spojovacím článkem vnitřního a vnějšího informačního systému, nebyla z důvodu nemoci přítomna. V současné době si doplňuje předepsanou kvalifikaci pro tuto funkci formou dálkového studia.

I přes značnou iniciativu ze strany školy a podporu zřizovatele se nepodařilo založit radu školy ani žádné občanské sdružení rodičů, které by se zabývalo činností školy. Zákonným zástupcům žáků poskytuje škola informace včas a úplně jednak tradičními formami (žakovské knížky,

pravidelné třídní a další informativní schůzky), jednak prostřednictvím dne otevřených dveří, školní akademie a pravidelně vydávaného propagačního materiálu na začátku školního roku. V případě potřeby jsou do školy zváni rodiče žáků. Spolupráce školy především se zřizovatelem, s dalšími obecními úřady, s mateřskou školou, ale také s pedagogicko-psychologickou poradnou, s úřadem práce a s referátem školství OÚ je velmi dobrá.

Veřejnost má také možnost seznámit se s výroční zprávou o činnosti a hospodaření školy. Její obsah je v souladu s požadavky příslušného zákona; jednotlivé části jsou stručné, přehledné a mají dobrou vypovídací hodnotu. Velmi dobrá je i formální stránka dokumentu.

Ve škole jsou zveřejněny úkoly a informace vyplývající ze zákona o svobodném přístupu k informacím dle příslušného metodického pokynu MŠMT ČR.

V oblasti organizování byly zjištěny drobné a formální nedostatky. Její celková úroveň je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Pedagogický sbor je věkově vyvážený, tvoří jej dvanáct pedagogických pracovníků. Tři zkušení pedagogičtí pracovníci v důchodovém věku předávají metodické zkušenosti. Na prvním stupni je výuka zabezpečena jen učiteli se středoškolským vzděláním, či nedokončeným vysokoškolským vzděláním. Tato skutečnost však v některých případech nesnížila kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu (např. v prvním a druhém ročníku). Také zabezpečení výuky kvalifikovanými pracovníky na druhém stupni je pro ředitelku školy prioritním úkolem. Pouze 27 % vyučovaných hodin je zajištěno učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí, 50 % s pedagogickou způsobilostí a 33 % hodin vyučují nekvalifikovaní učitelé. V současné době si dvě učitelky dálkově doplňují vysokoškolské pedagogické studium. Pro další vzdělávání pracovníků vytvořila ředitelka školy dobré podmínky, učitelé využívali převážně nabídky akreditovaného střediska Služby škole Mladá Boleslav. Četnost i různorodost akcí byly spíše nadstandardní. Přidělené finanční prostředky byly na vzdělávání vyčerpány.

Pedagogické vedení a motivování vyučujících ovlivňují některé okolnosti - ředitelka školy je ve vedení sama, provoz školy probíhá ve dvou obcích, situaci dále komplikuje značné množství nekvalifikovaných pracovníků. Proto ředitelka vytvořila metodické kabinety, které sdružují dva či tři učitele, a to vždy tak, aby zkušenější vyučující pomáhal méně zkušenému. Vytváří se tak prostor pro lepší vzájemnou komunikaci, pozitivním faktem jsou i vzájemné hospitace. Metodické kabinety však prokazují svou funkčnost jen v určitém směru. Pouze menší část učitelů je totiž ochotna opouštět rutinní učební metody, přijímat nové podněty, prostřednictvím dalšího vzdělávání se učit netradičním způsobům práce či novým dovednostem. Přímé vedení učitelů realizuje ředitelka především v pohospitačních rozhovorech. Upřednostňuje pozitivní styl hodnocení, zdůrazňuje klady sledovaných hodin, metodicky radí. V hospitacích uskutečněných spolu se školními inspektory dokázala pojmenovat i vytknout nedostatky. Rezervy byly zaznamenány v účinnosti přijatých opatření, některé nedostatky (využívání pomůcek, převaha verbálního projevu učitele aj.) byly totiž vytýkány opakovaně.

Kritéria pro hodnocení pracovníků byla zpracována a pracovníci školy s nimi byli prokazatelně seznámeni. Ředitelka stanovila priority - osobní iniciativu ve výchovně-vzdělávacím procesu, v zabezpečení mimoškolních aktivit a především v oblasti interakce učitel - žák. Výši osobního hodnocení dostatečně diferencovala. Styl řízení je demokratický, ředitelka školy jednala s pracovníky korektně. Menší důslednost projevila v působení na vyučující ohledně efektivního využívání odborné počítačové pracovní. Učitelé informatiky dostatečně a pravidelně využívají výborného počítačového vybavení, v menší míře pak učitelé českého a cizích jazyků a

zeměpisu, ostatní jej téměř nevyužívají. Pozitivním jevem je postupné zavádění a využívání programu Bakalář ředitelkou a administrativní pracovníci.

Rezervy byly zaznamenány v přímé práci učitelů ve třídě s žáky se specifickými vývojovými poruchami. Všichni vyučující byli seznámeni se základními zásadami – žáci se specifickými vývojovými poruchami jsou např. zohledňováni v klasifikaci, píší téměř výhradně doplňující cvičení, realizuje se pro ně ambulantní dyslektický nácvik, avšak v jednotlivých sledovaných hodinách nebyla uplatňována vnitřní diferenciací, žákům nebyly zadávány kvalitativně odlišné úkoly.

Záznamy z pedagogických rad dokladují, že ředitelka seznamuje pracovníky s novými předpisy, pokyny, systematicky podporuje jejich právní vědomí.

Rozsah a účinnost vedení a motivování pracovníků byly celkově na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky školy pokrývá celou organizační strukturu. Většinu kompetencí si ponechala sama. Vzhledem k faktu, že je ve funkci druhým rokem a informace získává postupně účastí v seminářích školského managementu, systém kontroly si teprve vytváří. Činnost si řídí plánem kontrol, průběžně ji rozložila do celého školního roku. Jednotlivé vstupy jsou přenášeny do týdenních plánů práce. Hospitační činnost ve školním roce 2000/2001 nebyla systematická, ve třech třídách hospitační neproběhla vůbec. Ředitelka však navštívila každého učitele alespoň dvakrát a zaměřila se na sledování výuky českého jazyka. Pro školní rok 2001/2002 jsou hospitační naplánovány tak, že prioritou se stalo sledování matematiky a návštěva tříd s výchovnými problémy. Zjištěná fakta byla s učiteli projednávána individuálně, zobecněné zpětné vazby byly však málo zřetelné, například do náplně jednání pedagogických rad nebyly zařazeny závěry ani analýzy hospitační činnosti. Také v účinnosti opatření při nápravě zjištěných nedostatků byly rezervy. (Např. opakované administrativní a formální nedostatky ve vedení povinné dokumentace, nižší vypovídací hodnota zápisů v třídních knihách, malá důslednost kontroly tematických plánů.)

Vnější evaluační nástroje zatím nebyly využívány. Vstupní a pololetní prověrky si ředitelka zadává na druhém stupni v českém jazyce. V loňském i letošním školním roce se škola zúčastnila matematické soutěže Klokán, pravidelně se účastní především přírodovědných olympiád. Podpora soutěží ve škole má mimo jiné za cíl umožnit srovnávání výsledků ve vědomostech a dovednostech žáků.

Kontrolní činnost zasahuje do všech oblastí činnosti školy, svůj systém si ředitelka teprve tvoří. V průběhu inspekce prokázala ředitelka školy schopnost operativního jednání. V účinnosti opatření a v kvalitě analytické činnosti byly shledány rezervy. Kontrolní mechanismy byly celkově na průměrné úrovni.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Rozsah a funkčnost plánování a organizování byly na velmi dobré úrovni. Koncepční záměry ředitelky školy jsou jasné a reálné, na ně navazující operativní řízení je efektivní.

Rozsah a účinnost vedení a motivování pedagogických pracovníků a kontrolních mechanismů byly na průměrné úrovni. Nastavený vývojový trend je správný, rezervy byly shledány v důsledné realizaci a kontrole přijatých opatření.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

1) *Tematická inspekce.* Souběžně s orientační inspekcí byla realizována **tematická inspekce „Adaptační potíže žáků prvních ročníků ZŠ.** Souhrnná zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2001/2002.

2) *Školní družina (dále jen ŠD)*

Základní charakteristika ŠD

Ve ŠD bylo ke dni inspekce zapsáno celkem 58 žáků prvního až čtvrtého ročníku. Ve škole v Horním Slivně si hodinový úvazek jedné vychovatelky rozdělily čtyři učitelky, které se pravidelně střídají a zabezpečují výchovně-vzdělávací činnost ŠD. Z jednotlivě vedených přehledů vyplývá, že v jedné skupině je zapsáno od pěti do patnácti žáků. Zřizovatel stanovil poplatek ŠD padesát Kč za půl roku.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ŠD

Ranní provoz ŠD začíná v 7:15 hodin. Odpolední provoz je organizován do 15:15 hodin. V týdnu se střídají rovnoměrně zájmové kroužky – hudební, sportovní, výtvarné a pracovní činnosti, informatika a anglický a německý jazyk. Zbývající čas je věnován převážně relaxaci. Zvolené metody a formy se musí přizpůsobovat podmínkám ŠD. Rámcový celoroční plán činnosti ŠD však ředitelka školy neschválila.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Ve ŠD pracují učitelky prvního stupně, žádná z nich není kvalifikovaná vychovatelka. Ředitelka školy nejmenovala vedoucí vychovatelku.

Prostorové podmínky pro práci jsou pouze vyhovující, ŠD je umístěna v kmenových třídách základní školy. Materiální podmínky pro činnost ŠD jsou velmi dobré. K dispozici je dostatek hraček, stavebnic, knížek, pomůcek, sportovního materiálu. K relaxaci a sportovním činnostem mohou děti využívat upravenou zahradu obklopující školu.

Systémové a organizační podmínky

Řídící kompetence vůči ŠD si ponechala ředitelka školy. Do systému vnitřní kontroly je ŠD začleněna. Ředitelka vydala provozní řád školní družiny. Povinná dokumentace ŠD je vedena v požadovaném rozsahu.

Hodnocení organizace, průběhu a podmínek výchovně-vzdělávací činnosti ŠD

Celkově je úroveň práce školní družiny hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva za školní rok 2000/2001,
- inspekční podkladová dokumentace, hospitační záznamy školních inspektorů,
- dokumentace ředitelky školy: Zakládací listina školy vystavená obcí Dolní Slivno ze dne 23. listopadu 1995 bez uvedení čísla jednacího, změna v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaná ŠÚ Mladá Boleslav dne 28. srpna 2000 pod č.j.: 154/00, jmenování ředitelky Školským úřadem Mladá Boleslav ze dne 19. června 2000 č.j.: 440/00-Dr. s účinností od 1. srpna 2000, souhlas MŠMT ČR s úpravou režimu vyučovacího dne (krácení přestávek) v souvislosti s nedostatečnou dopravní obsluhností žáků ze dne 9. října 2001 č.j.: 26 548/2001 - 22, žádost ředitelky školy o udělení výjimky v organizaci školy ve školním roce 2001/2002 ze dne 28. března 2001 č.j.: 147/01,

vyjádření OÚ - referátu školství k organizačnímu opatření ve školním roce 2001/2002 (spojení pátého a šestého ročníku při výuce některých předmětů) ze dne 9. dubna 2001 čj.: 146/01-Dr.,

- třídní výkazy, katalogové listy, třídní knihy školního roku 2000/01, 2001/02, zápisy z pedagogických rad, rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení, personální dokumentace, rozvrh hodin, řád školy, evidence žáků,
- dokumentace školní družiny (provozní řád, zápisové lístky, přehledy výchovně-vzdělávací činnosti),
- výběr žakovských knížek a sešitů, vysvědčení žáků prvního ročníku,
- vnitřní organizační předpisy a řády vypracované ředitelkou školy (*Provozní řád ze dne 28. srpna 2001, Organizační řád školy a navazující provozní řád školní družiny, odborných pracoven a školní výdejny obědů s datem vystavení 3. září 2001*),
- tematické plány vyučujících českého a anglického jazyka, prvouky a matematiky.

ZÁVĚR

Základní škola Dolní Slivno, okres Mladá Boleslav má pro výchovně-vzdělávací činnost celkově průměrné podmínky. Škola je umístěna ve dvou budovách a dvou obcích, tím je snížena možnost efektivní spolupráce i každodenní komunikace. Obě budovy jsou ve velmi dobrém stavu, rekonstruované, pro děti bylo vytvořeno podnětné prostředí. Vybavení učebními pomůckami je na standardní úrovni. Spíše nadprůměrnou úroveň má odborná učebna informatiky. Personální zabezpečení výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti má citelně slabá místa, pedagogický sbor je věkově vyvážený a stabilizovaný.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech - český jazyk, matematika, anglický jazyk, prvouka - byla hodnocena jako průměrná. Jako velmi dobrá byla hodnocena výuka matematiky a prvouky, průměrná úroveň byla zjištěna ve výuce českého a anglického jazyka. Vytýkány byly přetrvávající vyučovací stereotypy včetně chybějící přímé diferencované práce s žáky se specifickými vývojovými poruchami v jednotlivých hodinách. Výrazně pozitivní byla důsledná demokratizace a humanizace výchovně-vzdělávacího procesu.

Kvalita systémových a organizačních podmínek zajišťovaných ředitelkou školy byla celkově hodnocena jako průměrná. Oblasti plánování a organizování vykazovaly výraznou převahu pozitiv, ve vedení a motivování pracovníků a v kontrolním systému byly zaznamenány určité rezervy, negativa a pozitiva byla téměř v rovnováze. Ředitelka, působící ve funkci druhým rokem, postupně vytváří systém řízení, nastolený trend je funkční.

Orientační inspekce nezaznamenala žádné nevhodné nakládání s finančními prostředky, přidělenými škole ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Grušová	Mgr. Eva Grušová v.r.
Členové týmu	PaedDr. Věra Kolmerová	PaedDr. Věra Kolmerová v.r.
	Jaroslav Richter	Jaroslav Richter v.r.

V Kolíně dne 10. dubna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. dubna 2002

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
PaedDr. Věra Volprechtová	PaedDr. Věra Volprechtová v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Praha.Odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11 150 00	29. 4. 2002	031 117/02
Zřizovatel: Obec Dolní Slivno	29. 4. 2002	031 118/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány